

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

GEMEENTE

Voortgezet Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
1069677

Datum

Betreft Regionale samenwerking onderwijs aan nieuwkomers tot 18 jaar

Geachte meneer/mevrouw,

In deze brief bieden we informatie over de manier waarop u scholen in uw gemeente en regio kunt helpen om een onderwijsplek te bieden voor jonge nieuwkomers.

De directe aanleiding voor deze brief is de toename van het aantal gezinsherenigingen. Hierdoor komen veel kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 18 jaar naar Nederland. Deze kinderen gaan naar scholen verspreid over ons land. Ook naar scholen in uw regio. We vragen u dan ook of u de samenwerking tussen gemeenten en schoolbesturen in uw regio wilt stimuleren, om ook deze kinderen een goede plek te bieden.

De kracht van regionale samenwerking

Door de gezinsherenigingen worden steeds meer scholen geconfronteerd met nieuwkomers die onderwijs op maat nodig hebben. Samenwerken met andere scholen is nodig, bijvoorbeeld door gezamenlijk taalklassen te organiseren. Dit zorgt voor een bundeling van expertise en komt de kwaliteit van het onderwijs ten goede.

Regionale samenwerking bevordert de mogelijkheid om schommelingen in de instroom op te vangen. Als scholen en gemeenten nauw samenwerken, kunnen nieuwkomerskinderen op de juiste school geplaatst worden met de juiste ondersteuning.

Het gaat bij het onderwijs aan deze kinderen ook om een goede begeleiding in de verdere schoolloopbaan. Een goede overgang van taalklas naar regulier onderwijs of speciaal (basis)onderwijs is belangrijk. Ook de overgang van primair naar voortgezet onderwijs en van voortgezet onderwijs naar beroepsonderwijs en universiteit is bij deze kwetsbare groep kinderen en jongvolwassenen van groot belang. Vervolgens is er de stap naar de arbeidsmarkt. Steeds moet goed gekeken worden naar de behoeften en capaciteiten van de leerling en is begeleiding nodig. Als er intensief wordt samengewerkt in de regio, verlopen al deze overgangen soepeler en wordt steeds naar de best passende oplossing gezocht.

Regionale samenwerking tussen gemeenten, het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs en de universiteit kan hét verschil maken in het onderwijs aan nieuwkomers. Het is duidelijk dat er geen blauwdruk is voor de manier van samenwerken. Het succes zit juist in oplossingen die aansluiten bij de omstandigheden in de regio. Hiervoor is regionaal overleg nodig.

In deze brief vindt u inspirerende tips en praktische voorbeelden van manieren waarop een dergelijke samenwerking al met succes is opgezet.

Tip 1: Benader samenwerkingsverbanden en maak afspraken. Toon uw betrokkenheid.

Nijmegen: samenwerkingsverband en regionaal ISK-overleg (internationale schakelklas)

De gemeente Nijmegen heeft onderwijsbestuurders benaderd voor het onderwijs aan de nieuwkomers in de voormalige opvang Heumensoord. Vanaf dat moment hebben de onderwijsbestuurders het onderwerp geagendeerd in bestuurlijke overleggen, zoals in het overleg van het samenwerkingsverband passend onderwijs. De ISK heeft een regionale functie en doorstroom wordt gezamenlijk met andere schoolbesturen opgepakt. Ook is er een regionaal ISK-overleg, waarin onder andere gesproken wordt over het organiseren van een gezamenlijke NT2-opleiding voor docenten. In het samenwerkingsverband wordt onder meer gesproken over de ondersteunende maatregelen die in het reguliere onderwijs kunnen worden genomen in de fase dat leerlingen doorstromen.

Het gevolg van deze samenwerking is dat verantwoordelijkheden worden gedeeld, de kwaliteit van het onderwijs stijgt door het effectief inzetten van expertise en dat leerlingen ondersteuning blijven ontvangen wanneer ze in het reguliere onderwijs terechtkomen. Door het onderwijs te bundelen wordt de kwaliteit voor de regio Nijmegen gewaarborgd.

De wethouder van gemeente Nijmegen is zeer betrokken bij het onderwijs aan nieuwkomers. Zij heeft veel aandacht gegeneerd voor deze groep en is regelmatig op werkbezoek bij de school, samen met wethouders van omliggende gemeenten. Door op deze manier samen te werken, zorgt gemeente Nijmegen voor een goede bundeling van expertise, waardoor de leerling onderwijs van kwaliteit krijgt.

Tip 2: Zet in op een convenant tussen gemeente, RMC-regio en schoolbesturen uit de regio.

Utrecht: RMC-regio

In Utrecht is de regionale samenwerking op gang gekomen en binnenkort wordt deze samenwerking vastgelegd in twee convenanten. Een convenant tussen de gemeenten in de RMC-regio en een convenant tussen de schoolbesturen in deze regio.

Bij deze samenwerking heeft de gemeente Utrecht een grote rol gespeeld. De wethouder van Utrecht heeft de andere vijftien wethouders uit de RMC-regio betrokken. De bestuurder van de stichting waar de ISK onder valt, heeft op zijn beurt de schoolbesturen bijeengebracht. Gezamenlijk hebben de gemeente

Utrecht en de stichting Nuovo, waaronder de ISK valt, een projectleider aangesteld. Er zijn afspraken gemaakt over doorstroming gedurende het schooljaar, overdracht, nazorg en begeleiding van docenten in het reguliere voortgezet onderwijs en gezamenlijk opvangen van personele gevolgen bij plotselinge daling van het aantal leerlingen. Er is ook aandacht voor doorstroom richting het middelbaar beroepsonderwijs via een speciale afdeling voor jonge nieuwkomers vanaf 15 jaar.

Gemeenten maken vooral afspraken over huisvestingsvraagstukken en over de aanpak bij plotselinge krimp of groei van het aantal leerlingen. De afspraken in het convenant voorkomen eventuele problemen en bieden oplossingen voor knelpunten. Zo waarborgt Utrecht de kwaliteit van het onderwijs ook voor de lange termijn, zodat alle nieuwkomers hun talenten kunnen ontplooiën.

Tip 3: Maak afspraken over de financiën.

Haarlem: samenwerkingsverband

Zes gemeenten, met Haarlem in het centrum, organiseren gezamenlijk het nieuwkomersonderwijs. De samenwerkingsverbanden passend onderwijs en de besturen in de regio komen een aantal keer per jaar bijeen en bespreken onder andere de inhoudelijke en financiële uitdagingen. Zo dragen de gemeenten bij aan de taalklassen. De afspraken bekrachtigen zij in het samenwerkingsverband. Haarlem zorgt op deze manier voor goede randvoorwaarden voor het onderwijs aan nieuwkomers, waardoor de leerlingen een doorlopende ontwikkelingslijn in het onderwijs krijgen.

Tip 4: Probeer te bereiken dat scholen dezelfde leerlijnen hanteren.

Emmen: verbinding tussen AZC's en scholen

In de regio Emmen wordt al een aantal jaren intensief samengewerkt tussen AZC's en de scholen die nieuwkomers opvangen. In deze overleggen is afgesproken dat de verschillende scholen dezelfde leerlijnen gebruiken. Hierdoor kunnen leerlijnen worden voortgezet wanneer leerlingen van school wisselen en kan het niveau van de leerling worden gedeeld met de andere school. Deze samenwerking in Emmen zorgt voor hogere kwaliteit van het onderwijs en een betere doorstroom naar het reguliere onderwijs, zodat de leerlingen zich kunnen ontwikkelen.

Tip 5: Wijs scholen op de mogelijkheden voor een eenduidige aanpak.

Hardenberg: gemeente en schoolbesturen

De gemeente Hardenberg en schoolbesturen werken constructief samen. Zo dragen zij gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de centrale opvang van de nieuwkomers in deze regio. Door deze samenwerking is er vanuit een gezamenlijk visie een eenduidige aanpak van de opvang van kinderen in deze regio. De onderwijsbesturen werken met een schooljaarverslag met een protocol voor de doorstroom van nieuwkomers, zodat deze leerlingen na de eerste opvang kunnen worden gemonitord. Er is een convenant gesloten tussen de gemeente en de scholen. U kunt dit convenant bekijken op de website van LOWAN. In regio Hardenberg staat de samenwerking ten behoeve van de doorstroom centraal, waardoor de nieuwkomers niet alleen een goede eerste opvang in het onderwijs krijgen, maar ook op hun niveau doorstromen.

Meer informatie

Op www.lowan.nl kunt u achtergrondinformatie, veel gestelde vragen en voorbeelden van convenanten en het informatiedocument over onderwijs aan asielzoekerskinderen vinden. In dit informatiedocument staan de rollen beschreven in de samenwerking tussen de scholen en schoolbesturen, de gemeente, COA, PO-Raad, VO-raad, MBO-raad, LOWAN, het Ministerie van OCW en Veiligheid en Justitie en de Inspectie van het Onderwijs. Voor het beroepsonderwijs is een vergelijkbaar document beschikbaar met veel gestelde vragen over vluchtelingen en onderwijs in het mbo.¹ Op www.vng.nl treft u het Uitwerkingsakkoord verhoogde asielinstroom aan waarin Rijk en gemeenten afspraken hebben gemaakt over zorg, werk, integratie en onderwijs.

Tot slot

Wij hopen dat deze tips u helpen om ervoor te zorgen dat de jonge nieuwkomers in uw gemeente met succes het onderwijs kunnen doorlopen. De schoolbesturen primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs en de wethouders van alle andere gemeenten ontvangen een afschrift van deze brief. Bij vragen kunt u contact opnemen met de accountmanagers asielonderwijs van OCW via asielonderwijs@minocw.nl. Voor informatie over de goede voorbeelden kunt u bij LOWAN terecht.

Wij rekenen op uw medewerking.

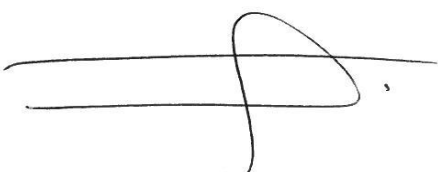
Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

¹ Te vinden op rijksoverheid.nl onder 'nieuwsbrieven Middelbaar Beroepsonderwijs' editie nummer 1, 29 januari 2016